

Варвара Антонюк
Курсант 2 курсу факультету
підготовки фахівців для органів
досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник: старший викладач кафедри
кримінального права та кримінології
Березняк Василь Сергійович

Походження кримінального права

Історія розвитку людства свідчить, що вживання конкретних заходів щодо боротьби зі злочинністю часто не пов'язане з досить обдуманим підходом до її аналізу. Національна культура, громадський тиск та очікування, адміністративні та політичні процеси, що відбуваються в країні,— аж ніяк не повний перелік змін, які впливають на проведення кампанії боротьби зі злочинністю. Грандіозність масштабів та глобальність поставлених завдань надихають на негайне вирішення проблеми. Навряд чи, однак, потребує доказу і те, що далеко не кожна, а точніше, не одна з глобальних програм профілактики злочинності не може виконати поставлені перед нею завдання.

Циклічні тенденції в динаміці злочинності та віктимності, що спостерігаються в усьому світі, генетичний аналіз структури злочинів і ставлення до злочинної поведінки в різних культурах свідчать про певні зміни у взаємодіях між злочинністю та суспільством (принаймні в умовах розвитку нових незалежних держав), які диктуються як закономірностями та властивостями самої злочинності, так і соціальними протиріччями розвитку суспільства, та й усього світу загалом.

При цьому злочинність сприймається як соціальний інститут, що реалізується в сукупності заборонених кримінальним правом діянь. Інститут, що існує в правовому полі, що визначає сукупність девіацій як з точки зору права, так і культури суспільства загалом (право та антиправо, зловживання правом, аномальна поведінка). Інститут, іманентно властивий будь-якій культурі, що прагне упорядкування поведінки учасників цивілізаційного процесу. Будучи масовою формою реалізації індивідуальної деструктивності, злочинність як інститут регулює та реалізується у визнаних злочинами девіаціях осіб, схильних до таких (належних до злочинної культури), та осіб випадкових[1, с.1050].

Недарма дослідження в галузі кількісної кримінології (П. Ормерод, Волтерра консалтинг) доводять існування розподілу злочинців на дві групи: тих, для кого «що далі в ліс», тим характерніше посилення частоти та небезпеки девіантності (більш ніж 1000 злочинних актів у 11 відсотків Кембриджського та Пітсбурзького лонгітюдних досліджень злочинних кар'єр за минулі 30 років при середній кількості 90), і тих, хто зазвичай девіацій не допускає.

При цьому девіанти та випадкові правопорушники з точки зору культури живуть у різних світах. Звідси, здійснюючи охоронні, запобіжні та виховні функції, сучасне кримінальне право сприяє контролю та обмеження злочинності, сприяє зміцненню системи громадської та особистої безпеки громадян, які допускають у своїй діяльності вчинення незначних девіацій, а також обмежує активність звичних злочинців. Аксіоматично, що лише методами кримінального права, широким застосуванням каральних заходів звичну злочинність приборкати не вдається [2, с. 20—26].

Таке розширювальне тлумачення сфери кримінально-правових відносин, пов'язане з сутністю кари та державного примусу (покарання та інших заходів кримінально-правового впливу), дозволяє говорити про те, що на сьогоднішній день, залежно від ідеологічної наповненості та соціального замовлення, теоретичні моделі сучасної кримінально-правової доктрини може бути як аналітичними, і нормативними.

Так, аналітичний підхід заснований на дослідженні метафізичної індетерміністської природи кримінального права і які стосуються її концептів (вихідних понять). Насамперед, йдеться про природу розуміння злочину та злочинності. Тут немає потреби у створенні вічної позаісторичного визначення концепту - даються описи необхідних і достатніх умов криміналізації діяння в існуючих умовах соціальної практики. Система кримінального права та кримінально-правових заборон аналізується з точки зору її сутнісних характеристик, що виходять із домінуючої парадигми [3, с 22-249].

Список використаної літератури:

1. Хавронюк М. І. Кримінальне законодавство України та інших держав континентальної Європи: порівняльний аналіз, проблеми гармонізації — К.: Юрисконсульт, 2006. — 1050 с
2. Husak D. Philosophy of Criminal Law. — Totowa, N. J.: Rowman & Littlefield. — 1987. — 476 p.
3. Andrew Ashworth. Principles of criminal law. — Oxford univ. press. — 2006. — P. 22—249